

359.289(497.16)
(084.5)

ОН О ШТАМПИ

БЕОГРАД

1920

у

Књажевини Црној Гори.

Ц Е Т И Њ Е,

К. Ц. ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

1905.

Уведено у нови инвентар бр. 2141
1 јануара 1942 год.
Београд.

ЗАКОН О ШТАМПИ

у

Књажевини Црној Гори.

Handwritten signature: 28/12/1905

Ц Е Т И Њ Е,

К. Ц. Д Р Ж А В Н А Ш Т А М П А Р И Ј А

1905.

Lib. Br. 36396

М П

НИКОЛА ПРВИ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

дајемо и проглашујемо овај

ЗАКОН О ШТАМПИ

у

Књажевини Црној Гори.

ГЛАВА ПРВА.

Опште одредбе.

Ч л а н 1.

Исказивање и предавање јавности својих мисли путем штампе ујемчава се свакоме држављанину Црне Горе по одредбама овога закона.

Штампа је у Црној Гори слободна. За њу не постоји ни цензура, ни новчана кауција.

Штампа се не може подвргавати никаквијем административнијем опоменама и мјерама.

Ч л а н 2.

Под одредбе овога закона долази све оно, што се штампањем или хемијскијем путем, као што је сликање, и т. д. изради за умножавање и растурање, па се заиста и умножава и растура.

Од тога се изузимају: трговачки протоколи, формулари и остало, што је за трговину потребно; позиви на разне скупове, ако на овоме нема ничега више осим назначења онијех, који се позивају, дана када се позивају, мјеста, гдје ће бити скуп сазван, циљ ради којег се скуп зове, ако тај циљ није противан законима; најпослије: посмртне објаве и позиви на забаве.

Ч л а н 3.

На свакој штампом објављеној, или механичкијем или хемијскијем путем за умножавање и растурање израђеној ствари, мора стајати име штампарево, сликарево, резачево и т. д. као и мјесто штампања. Ако је то књига, или иначе штампана ствар, која не долази у повремену штампу, а намијењена је за растурање, онда мора стајати и име пишчево или издавачево. Издавач може бити и сама штампарија.

Ко противно овоме уради, казниће се повчано од 50 до 100 круна, или затвором од 5 до 10 дана за сваки број, свеску, књигу и примјерак.

Ч л а н 4.

Штампар је дужан дати на реверс од свакога броја новина или повременог списка, кад се почне растурати

или разашилати, по један примјерак мјесној државној полицијској власти.

У исто вријеме, а најдаље за пет дана од публикации, сваки је штампар, и приватни и државни, дужан дати на реверс за Државну Библиотеку управи престоничке полиције, односно мјесној полицијској власти, по три примјерка од сваке штампане ствари, осим онијех поменутијех у другом ставу члана 2. овога закона.

Ко учини противно одредбама овога закона, казниће се новчано од 100 до 300 круна, или затвором од 10 до 30 дана за сваки број, свеску и примјерак.

Ч л а н 5.

Све што је казано у 4. члану, вриједи и за прештампавање.

ГЛАВА ДРУГА.

П о в р е м е н а ш т а м п а .

I О Д Л Е Љ А К .

Издавање и уређивање.

Ч л а н 6.

Сваки лист (новине) и сваки повремени спис мора имати одговорног уредника.

Одговорни уредник листа или повременог списка може бити сваки приговорски држављанин, који стално,

живи у Црној Гори, а који је уз то свршио најмање какву средњу или стручну школу у земљи или на страни. Он мора да ужива сва грађанска права, а уз то да је за посљедње три године плаћао по 15 круна дације или порезе или заједно дације и порезе. Одговорноме уреднику мора бити најмање 30 година.

Одговорни уредник, кад се осуди и пресуда постане извршном, престаје бити уредник, ако је осуђен на затвор, докле га не издржи; а ако је осуђен на повчану казну, док исту не плати.

Нико не може бити у исто вријеме уредник више политичкијех листова.

Ко издаје или штампа лист (новине) или политички спис, а није испунио погодбе овога члана, казниће се повчано од 100 до 600 круна, или затвором од 1 до 6 мјесеци.

Ч л а н 7.

На свакоме броју новина или на свакој свесци повременог списка мора бити наштампано у дну или у врху листа име власниково, одговорног уредника и штамперево.

Власник листа може бити и сам уредник.

За сваки број или свеску, на којој ово не буде, биће кажњен штампар, ако је штампан предмет кажњиве садржине, од 200 до 600 круна, или затвором од 20 дана до 2 мјесеца. Ако штампани предмет није кажњиве садржине, штампар ће у томе случају бити кажњен затвором од 1 до 10 дана или повчано од 10 до 100 круна.

П О Д Ј Е Љ А К.

З а б р а н а.

Ч л а н 8.

Новине и друге штампане ствари (чл. 2. овога закона) може забранити државна полицијска власт само у случајевима, ако налази да садрже:

а) Увреду Њазу Господару, Њагињи, Владалачком Дому, (чл. 18 Устава) или ако нападају и излажу омаловажавању утврђени ред престолонашљећа; и

б) Позив грађана да устају на оружје противу законитијех власти, или на вршење дјела, која се казне по кривичноме закону.

Власт, која је донијела рјешење о забрани, дужна је то своје рјешење спровести надлежном суду у року од 24 часа. Суд је дужан у року од 24 часа, од кад прими рјешење полицијске власти о забрани, рјешити: да ли има мјеста забрани или не, и своје рјешење о томе саопштити власти, која је рјешење донијела, и сопственику листа, односно туженоме.

Дан кад суд не ради не рачуна се.

Противу судскога рјешења о забрани могу се жалити и тужени и државна власт која је забрану учинила у року од 24 часа од пријема судскога рјешења. Жалба се предаје суду, који је о забрани рјешавао, и он је дужан истог дана спровести Великоме Суду на Цетињу, који за 24 часа од пријема ствар коначно расправља.

Судско рјешење, којим се забрана одобрава, има карактер отварања кривичне истраге и не може утицати

на судску одлуку о постојању или непостојању дјела, што ће се тек претресом и пресудама утврдити.

Кад послје извршене забране Велики Суд поништи судско рјешење о забрани, или се претресом и судским пресудама утврди, да кажњивог дјела по овоме закону нема, забрана је тим самијем дигнута, и узапћени списи враћају се писцу, односно уреднику или власнику, и растурање је допуштено. Исто тако, забрана пада, ако власт, која ју је ријешила не спроведе своју тужбу суду у року од 3 дана, од кад је суд забрану одобрио.

Суд по службеној дужности рјешењем извјештава пошту, да је забрана дигнута.

Кад се забрањују штампани примјерци, онда се забрањују и слова, плоче, форме, каменорези и т. д. Ако штампар затражи, слова ће се растури и плоче истрти. Ако се неокривљени дјелови могу одвојити (додаци броју новина, или свесци повремених списа, или табаци и листови, књиге), онда се они неће забрањивати.

Примјерке штампане ствари и остало, што се при забрани одузима, власт, која је забрану извршила, дужна је, на случај поништења забране, одмах све потпуно и неповријеђено предати. Реверс о одузетијем примјерцима и штампанијем стварима предаје власт штампару, у тренутку вршења забране.

Ч л а н 9.

Ко забрањене штампане ствари намјерно распростире, казниће се затвором од 2 до 10 мјесеци, или повчано од 400 до 2000 крупа.

Ч л а н 10.

Кад се један лист или спис због написа каквог узати, онда се може исти лист или спис поново одштампати тако, ако се чим год испуни оно мјесто, на коме је била штампана кажњива садржина, због које је лист забрањен.

Ко противно овоме учини, казниће се по чл. 9. овога закона.

Ш О Д Ј Е Љ А К.

Исправке.

Ч л а н 11.

Одговорни уредник дужан је примити у свој лист сваку исправку, коју му пошаље власт или приватно лице, чије је име споменуто, или о чијем је раду или поступцима у листу или повременим спису било ријечи. И власт, и приватна и правна лица достављају уредништвима исправке непосредно или преко онога суда онога мјеста, у коме лист излази. Суд је дужан истога дана уредништву исправку послати.

Исправка се мора ограничити на само исправљање нетачнијех навода и података, и не смије садржавати

БИБЛИОТЕКА
Министарства Правде
Бр.

ничега кажњивог. У противном случају, уредник је није дужан штампати.

Је ли је уредник имао право не штампати исправку цијени суд по тужби дотичне власти или приватнога лица. Према тој оцјени, суд или ослобођава од одговорности уредника, или досуђује накнадно штампање исправке како је послата или са потребијем измјенама, или изриче још и казну, што уредник није то одмах учинио, ако нађе да је без основа није хтио штампати.

Судска пресуда у погледу штампања исправке извршиа је.

Исправка се мора штампати у првome броју од како је уредник прими, без икаквих додатака, мијењања или уметака. Ако је редакција листа већ закључена онога дана, онда је мора штампати у првome броју по томе.

Исправка може бити најдужа или стубац цијелога формата листа, или два пута онолика, колики је био чланак, који ју је изазвао.

О истој ствари уредник је дужан штампати само једну исправку, коју прво добије, кад се тиче државне власти.

Исправке се штампају на ономе мјесту листа, на коме је био чланак или биљешка, и онаквијем словима, каквијем је штампан био чланак или биљешка. Исправка се не може прекидати, ако није прекидана ствар, која ју је изазвала.

Ко учини противно одредбама овога члана казниће се новчано од 100 до 400 крупа или затвором од 1 до 4 мјесеца.

IV одјељак.

Страни листови и повремени списи.

Члап 12.

Листовима или повременијем списима, књигама, сликама и другијем штампанијем и објављенијем стварима, слободан је улаз у Црну Гору.

Министар унутрашњијех дјела може поједине бројеве странијех повременијех списа или новина, гдје би нашао дјела предвиђена члан 8. овога закона, забранити својим рјешењем.

Ако би пак који страни лист или повремени спис имао чешће таквијех увредљивијех напомена или биљежака, или би писао стално противу интереса земље, Министарски Савјет може му стално забранити улаз у земљу.

Такву забрану објављује предсједник Министарског Савјета преко службеног листа.

Они, који прештампавају или растурају књиге, повремене списе, слике и т. д. на страни штампане, а те књиге, повремене списи, слике и т. д. садржавају ствари по земаљскијем законима кажњиве, биће онако исто кажњени, као да су књиге, повремени списи, слике и т. д. у Црној Гори штампане или израђене.

ГЛАВА ТРЕЋА.

Растурање, продавање,
прилепљивање на зид.

Члан 13.

Слике Књаза Господара, Књагиње, Престолонашљедника и Престолонашљедниковице не могу се растурати без одобрења министра унутрашњих дјела.

Новине, књиге, повремене списе, брошуре, цртеже, слике, и т. д., које нијесу забрањене по овоме закону, слободно је свакоме пригорскоме држављанину растурати и продавати по јавнијем мјестима. За то није потребна никаква пријава власти.

Члан 14.

У свакој општини општинска власт мора одредити мјесто, гдје ће се стално прилепљивати службене обзнане.

Приватне обзнане могу се лијепити на свијем јавнијем мјестима осим зграда за богомољу и осим ондјех јавнијех мјеста, гдје је то изреком забрањено.

Члан 15.

Сваки онај, који би цијенао, премазивао или ма на који начин чинио печиткијем службене обзнане на одређенијем мјестима, казниће се повчано од 25 до 150 круна или затвором од 5 до 30 дана.

ГЛАВА ЧЕТВРТА.

Злочини и пријеступи штампом учињени.

I ОДЈЕЉАК.

Подстицање на злочине и пријеступе.

Члан 16.

Као саучесници једне радње, која се по кривичноме закону сматра као злочин или пријеступ, узимају се сви они, који би ма којим начином, обилеженијем у чл. 2. овога закона, или продавањем или растурањем штампанијех ствари, непосредно подстакли кога, да учини злочин или пријеступ, на иза изазивања (провокације) дође одмах дјело или покушај злочина, како је предвиђено кривичнијем законом.

Саме пак учињене кривице казниће се по кривичноме закону, ако нијесу овијем законом нарочито предвиђене.

Члан 17.

Они, који би средствима побројанијем у претходном члану, изреком позивали да се учине кривице убиства, плачке или похаре, у случају да последице изазивања не дође дјело ни покушај злочина, казниће се затвором од 6 мјесеца до 3 године.

Члан 18.

Свако подстицање учињено средствима побројанијем у чл. 2. према лицима војенога реда у циљу, да се одврате

од вршења војнијех дужности и послушности према законитијем старјешинама у свему оном, што они наређују за вршење закона и законских војнијех правила, казниће се затвором од 3 мјесеца до 3 године.

П О Д Ј Е Л А К.

К р и в и ц е п р о т и в у д р ж а в е, њенијех представника и интереса и противу приватнијех лица.

Ч л а н 19.

К л е в е т а и у в р е д а.

Клевета по овоме закону постоји онда, кад се противу једне личности или корпорације нешто неистинито наводи чиме се врјеђа част или наноси штета њихову угледу.

Увреда постоји онда, кад се неуљуднијем тоном или непристојнијем изразима врјеђа част или карактер једне личности, а не наводи се противу ње никакав одређени факат.

Ч л а н 20.

Клевета и увреда Њазу Господару Њагињи и Владалачком Дому, учињена једнијем од средстава побројанијех у члану 2. овог закона, и начином тамо казанијем, казниће се затвором од једне до пет година.

Ч л а н 21.

Клевета учињена по чл. 20. ов. закона не може се доказивати.

Ч л а н 22.

Ко ружи или исмијава права Владаочева или утврђени ред престолонашљећа, казниће се затвором од двије до пет година.

Ч л а н 23.

Објављивање или прештампавање лажнијех или измишљенијех гласова, као и објављивање или прештампавање лажнијех или лажно некеме приписиванијех докумената, казниће се повчано са 300 до 2700 круна или затвором од два до осамнаест мјесеци, кад објављивање тих докумената наноси штету држави или њенијем интересима или ремети јавни мир.

Истинитост објављенијех гласова или дјела може се доказивати.

Поднесени доказ ослобођава окривљенога само за доказано дјело.

Ч л а н 24.

Ко путем штампе изреком позива на непокорност према законима, законитијем уредбама или законитијем наредбама, казниће се затвором од 6 мјесеци до 3 године.

Ч л а н 25.

Уљудна и пристојна критика закона и рада органа државнијех власти не подлежи никаквој казни.

Ч л а н 26.

Омаловажавање и исмијавање вјере или морала, учињено једнијем од средстава и начина у чл. 2. ов. за-

кона поменутијех, казниће се затвором од 6 мјесеци до 2 године, или повчано од 600 до 2400 круна.

Иста казна примјениће се и на продавање, растурање или излагање цртежа, гравира или слика неморалнијех.

Ч л а н 27.

Клевета, нанесена једнијем од средстава побројанијех у чл. 2. судовима, војсци и јавним надлештвима, казниће се затвором од 3 мјесеца до 2 године.

Таквом истом казном казниће се клевета, нанесена, јавнијем службеницима, представницима власти, свештеницима и грађанима, који привремено врше какву јавну службу или испуњавају какву јавну дужност.

Ч л а н 28.

Клевета нанесена приватнијем лицима, казниће се затвором од 3 мјесеца до 3 године и накнадом оклеветаноме од 300 до 2400 круна, ако суд, по захтјеву приватнога тужиоца, нађе да накнади има мјеста.

Ч л а н 29.

Увреда, нанесена лицима побројанијем у члану 27. ов. зак. казниће се затвором од 3 мјесеца до 2 године или повчано од 300 до 2400 круна; а увреда нанесена приватнијем лицима, казниће се затвором од 1 до 6 мјесеца, или повчано од 150 до 900 круна.

Ч л а н 30.

Ако је увреди претходило изазивање или незаконно поступање, суд ће то узимати у олакшавну околност, и изрећи ће мању мјеру казне. Али ни у ком случају казна не може сићи испод минимума који је предвиђен законом.

Ч л а н 31.

Клевета или увреда, нанесена умрлијем лицима казниће се по овоме закону, по тужби наслједника или сродника само онда, ако је учињена у намјери, да повриједи част или општи углед њиховијех живијех потомака.

Наслједници и сродници у сваком случају имају право на исправку по чл. 11. овога закона.

Ч л а н 32.

Истинитост наведеног факта може се доказивати у свима случајевима, осим кад се тај факт односи на породични живот појединијех лица и јавнијех радника.

Ч л а н 33.

Ако се о дјелу, изнесеном у клевети, већ повела кривична истрага, његова се истинитост не може доказивати све докле о њему не би изишла кривична пресуда или рјешење.

Ч л а н 34.

У случајевима, гдје је доказивање клевете допуштено, тужилац има права подносити противне доказе.

III ОДЈЕЉАК.

Кривице против
странијех владалаца, њиховијех домова
и дипломатскијех представника.

Члан 35.

Увреда према страноме владаоцу, учињена једнијем од средстава побројанијех у чл. 2. овога закона, казниће се по узајамности (реципроцитету).

Члан 36.

Увреда странијем посланицима, који су акредитовани код Двора Црне Горе, казниће се затвором од 1 до 6 мјесеци.

IV ОДЈЕЉАК.

Недопуштене публикациије.

Члан 37.

Ко штампа и објави:

- а) тужбу или ма какве акте по кривичној парници, док се не прочитају на претресу;
- б) извјештај о кривизи за клевету, гдје доказивање није допуштено (чл. 32. овога закона);
- в) несвршена акта грађанскијех парница, без нарочитога допуштења суда;
- г) савјетовања међу члановима суда;

д) приватна писма и телеграфске депеше, за које се нема одобрење од писца, ако по садржини својој нијесу јавнога карактера, — казниће се новчано од 300 до 1800 круна, или затвором од 1 до 6 мјесеци.

А ко штампа и објави:

а) службену повјерљиву преписку, ако по оцјени суда од тога има какве штете по јавне интересе земље;

б) извјештаје или саопштења о кретању војнијех трупа за вријеме рата, ратне опасности или опште мобилизације, тако исто и о војнијем спремама, утврђењима и осталијем средствима одбране и у мирно вријеме; и

в) извјештај о тајним сједицама или ма каква саопштења из тајних сједница Народне Скупштине — казниће се затвором од 6 мјесеца до 5 година.

ГЛАВА ПЕТА.

Суђење и осуђивање.

I ОДЈЕЉАК.

Ко је одговоран за кривице учињене штампом или противу одредаба овога закона.

Члан 38.

За кривице учињене штампом или противу одредаба овога закона одговорни су:

- а) писац, уредник, власник, штампар, сликар, резач, разносач или растуривач;

б) уредник је одговоран за све, што је без потписа у листу изишло, као и онда, кад је потписник измишљена личност, или је ван домаћаја пригорскијех власти:

в) кад се не зна за одговорног уредника, одговоран је штампар; кад се не зна штампар, одговоран је онај који растура, продаје, разноси, прилепљује штампане ствари.

За власника вриједи одредба чл. 39. овога закона.

Ч л а н 39.

Власник је одговоран за све таксе и трошкове, као и за накнаду штете, предвиђене у чл. 28. овога закона, ако то писац или уредник нема од куда да плати, или је у бјегству.

Ч л а н 40.

Кад одговорни уредник, који није платио или издржао досуђену казну, потпише какав лист или поврмени спис, казниће се власник и бесправни уредник тога листа или списка затвором од 15 до 30 дана, или од 100 до 200 круна.

П о д ј е љ а к.

П о с т у п а к.

Ч л а н 41.

Све кривике, учињене штампом или ма којим средством и начином именовањем у 2. чланку овога закона или противу његовијех одредаба, извиђају и суде само обласни судови и Велики Суд.

Кривике, учињене противу овога закона, извиђају се и суде као хитне ствари.

Свака тужба, било приватна било државне власти, мора се узети у поступак најдаље петог дана од дана пријема у суду. Дјело узето у поступак, не смије се прекидати ни у ком случају до коначне расправе његове.

Кривике клевета и увреда Њазу Господару Њагињи, и Владалачком Дому (чл. 18. Устава), и позивање на оружје, узимају се у поступак истог дана, када суд прими тужбу.

За радњу противно одредбама овога члана и члана 49. овога закона односно рокова биће кажњен председник суда, његов замјеник или дежурни судија дисциплинарно по закону.

Ч л а н 42.

Истрага и суђење мораће се водити:

а) ако се тиче Њаза Господара, Њагиње, Владалачког Дома (чл. 18. Устава) по одобрењу министра унутрашњих дјела, а на тужбу полицијске власти;

б) ако се тиче приватнога лица, на тужбу тога лица; ако се тиче каквога удружења, на тужбу представника тога удружења;

в) ако се тиче судова, војске, државнијех тијела, какве признате корпорације, административнијех власти и т. д., — по захтјеву тога суда или тијела или старјешине његовог, а по одобрењу министра под којим су;

г) ако се тиче лица која врше јавну службу, и то у послу њихове службе, — по захтјеву министра под којим су;

д) ако се тиче страног владаоца или странијех дипломатскијех представника, по њиховој тужби, или када то затраже од министра спољашњих послова, по тужби овога :

б) у случајевима предвиђеним у тачкама а., в., г. и д. овога члана (изузимајући корпорације), или ако су пријеступи учињени противу формалнијех одредаба овога закона, полицијска ће власт по дужности својој сама дати суду тужбу, или ће извјестити министарство унутрашњих дјела.

Тужбу ће суду предавати по обласнијем мјестима, као и у пријестоници обласни управитељ, односно у овој престоници управа полиције.

Ч л а н 43.

Свака тужба мора навести од ријечи до ријечи окривљене изразе, због којих истрагу треба повести, иначе се по тужби неће ништа предузимати.

Ч л а н 44.

Кад суд прими такву тужбу, ишљедник ће туженога одмах позвати позивом, у ком ће изреком споменути лист, спис, чланак, плакат, пртеж, слику, медаљу и т. д. због чега има да се саслуша, одредиће природу кривице и навести члан закона, по коме се та кривица казни.

Ч л а н 45.

Ако је тужба због клевете, па тужени хоће да докаже истинитост тврђења, онда је дужан, у случајевима гдје може бити доказивања, за 20 дана од првога саслушања подијети ишљеднику написмено :

а) изразе окривљене, чију истинитост хоће да докаже ;

б) пријепис или оригинале писменијех доказа : и

в) име и презиме, занимање и стан свједока, који ће посвједочити истинитост онога за што се оптужује.

Одлагање тога рока не може бити. Ако тужени у одређеном року поднесе тражено писмено, ишљедник је дужан истога или најдје другог дана саопштити га тужиоцу. Тужилац има права тражити од суда исто толики рок за подношење противнијех доказа.

И тужени и тужилац имају право употребити на претресу и нове доказе.

Одлагање претреса може бити само онда, кад је одбрана, по оцјени суда, била у немогућности доћи до доказа, који су по судској оцјени од утицаја на исход суђења. Претрес се у таквијем случајевима може само једанпут одложити.

Ч л а н 46.

Гдје год је овијем законом допуштено доказивање, оптужени има права користити се и судскијем доказима, којима је публикација забрањена. Суд је дужан, ако оптужени захтијева, а сам до њих није могао доћи,

доказе службенијем путем прибавити, ако сама одбрана ближе именује и одреди гдје и какви су то докази.

На суду и пред судом, оптужени мора имати потпуну слободу одбране у границама пристojности.

Члан 47.

Ако оптужени одриче на суду, да се окривљена наштампана ствар тиче тужиоца, онда ће пред судом дати изјаву, која ће се забиљежити, да се та ствар ни у колико не односи на тужиоца, и ту ће изјаву дужан бити, ако тужилац захтије, штампати на челу свога листа у првоме броју.

Ако тужилац и после изјаве туженога, да се окривљена ствар не односи на њега, остане при тужби, онда ће суд претходно ријешити, према наводима и доказима које подноси тужилац, односи ли се на њега или не, па према нађеном стању даље по закону поступити.

Члан 48.

Ако уредник не штампа изјаву у првоме броју свога листа, казниће се новчано од 400 до 800 круна, или затвором од 3 до 6 мјесеца, а тужилац има право изјаву, учињену пред судом од стране туженога, штампати сам.

Члан 49.

Кад рјешење о стављању под суд постаје извршно, државни ће тужилац одмах дати суду тужбу, коју ће

суд саопштити оптуженоме, ако је у мјесту првога дана; а ако је ван мјеста у најкраћем року, и од дана саопштења тужбе најдаље за десет дана претрес за суђење одредити, ако томе не стоји на путу судски одмор.

Ако се суди уреднику, на претрес се мора позвати и власник листа.

Члан 50.

Сваку новчану казну извршна власт мора наплатити најдаље у року од мјесец дана од пресуде.

При изрицању казне, кад има олакшаванијех околности, суд за одмјеравање казне по кривицама противу одредаба овога закона не може казну спуштати испод минимума.

Члан 51.

Противу пресуде или рјешења обласног суда, може се изјавити незадовољство Великоме Суду у року од три дана по саопштеној пресуди или рјешењу.

Незадовољство или жалба, заједно са актима, сировешће се у року од 24 часа Великом Суду, који ће ствар, као хитну, одлучити у року од 10 дана.

III одјељак.

О поврату и застарјелости.

Члан 52.

За поврат у злочинствима и пријеступима, који се казне по овоме закону, не вриједе одредбе кривичнога закона о повећавању казне.

Члан 53.

На случај стицаја, казна по овоме закону не може бити оштрија, него што је казна кривичнијем или овим законом одређена за најтеже дјело.

Члан 54.

Кривице учињене противу формалнијех одредаба овога закона, застаријевају у року од једне године дана, од дана када су учињене.

Кривице учињене штампом и извршење пресуде, застаријева по одредбама кривичнога закона.

Закључне одредбе.

Члан 55.

Садашње новине и повремени списи морају у року од мјесец дана испунити све погодбе овога закона.

Члан 56.

Овај закон ступа на снагу 1. фебруара 1906.

Цетиње, 1. децембра 1905. год.

Никола с. р.

